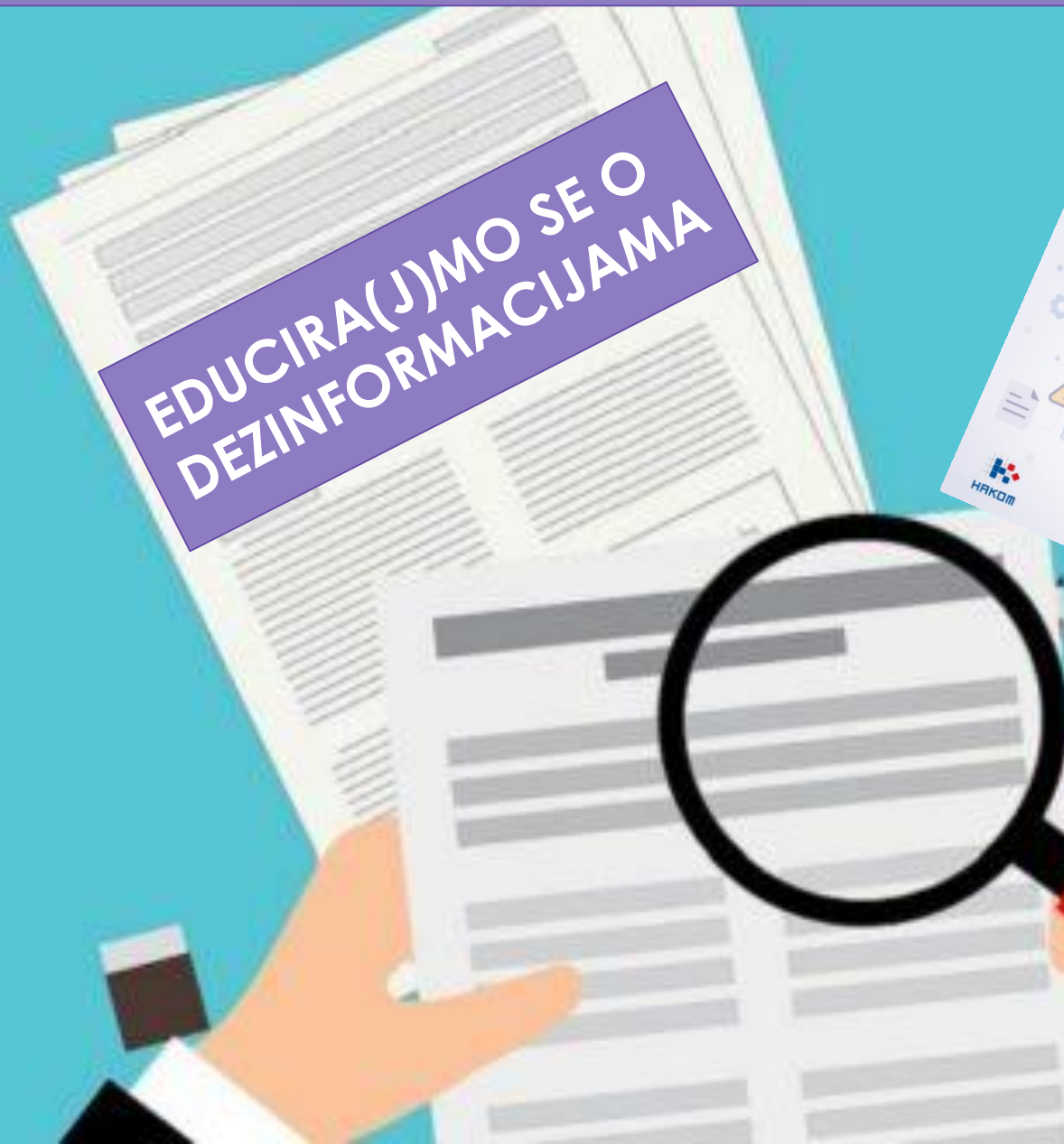
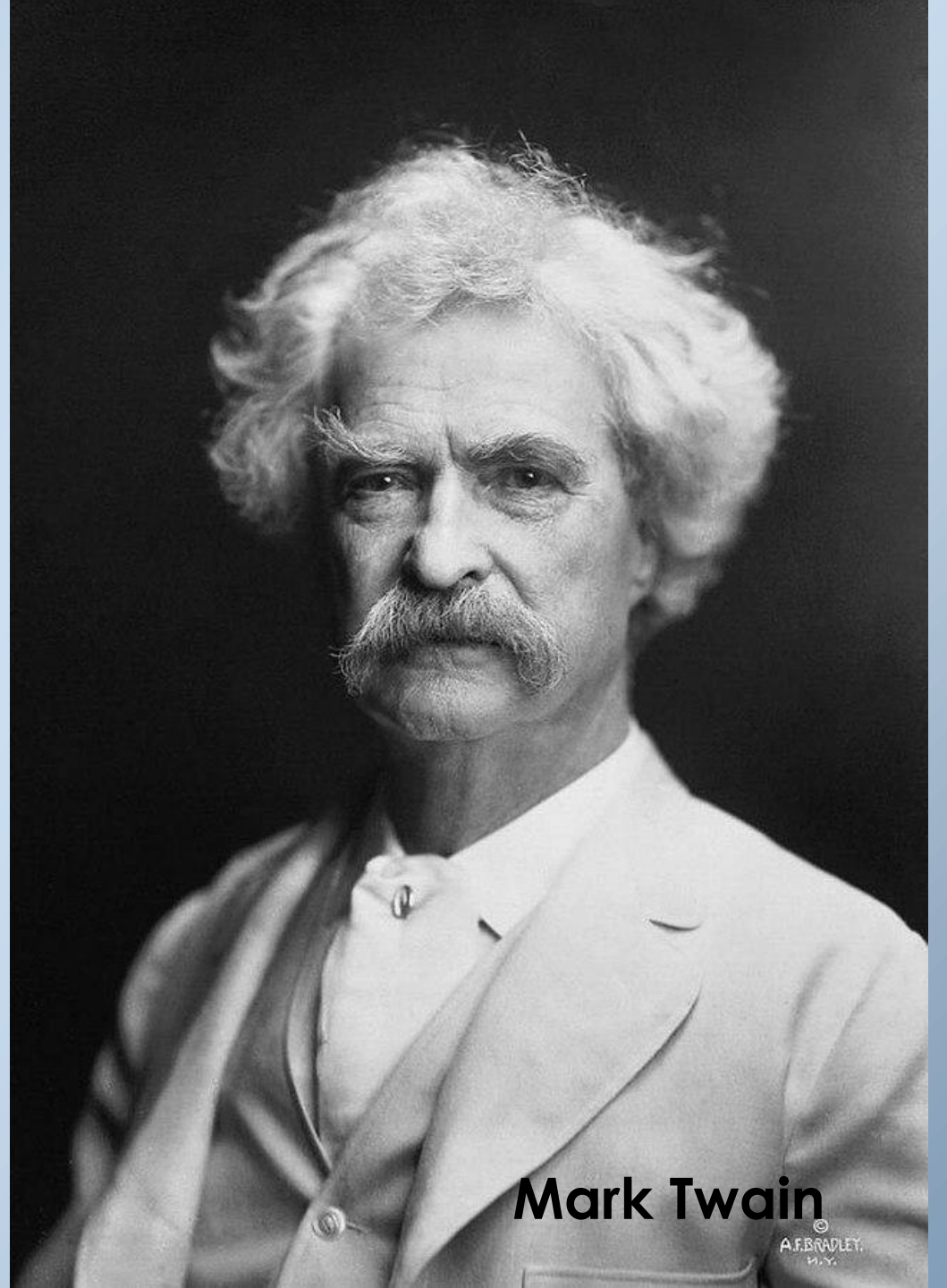

RADIONICA

EDUCIRA(J)MO SE O
DEZINFORMACIJAMA

"Dok istina
obuje cipele,
laž proputuje
pola svijeta."

Ledolomac

Što je što?

MISINFORMACIJA

DEZINFORMACIJA

MALINFORMACIJA

netočne, lažne i zavaravajuće informacije
pogrešne informacije
zlonamjerne informacije

Sličnosti i razlike

Misinformacije

provjereno lažne informacije koje se objavljuju bez namjere da se nekoga obmane. Često ih se dijeli jer korisnik vjeruje da su istinite.

Dezinformacije

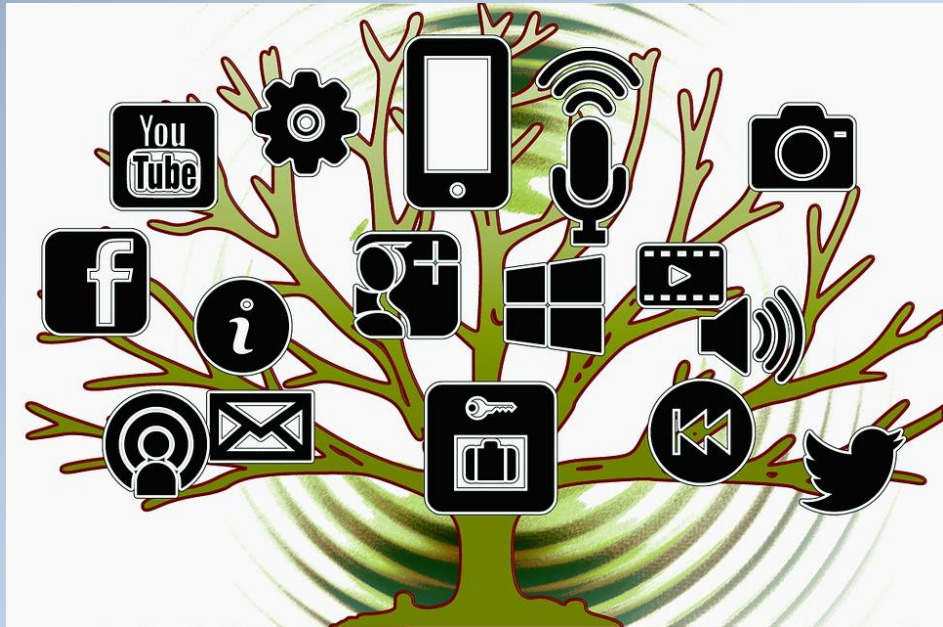
dokazivo lažne ili obmanjujuće prikazane informacije koje su s mišljene, iznesene i proširene radi stjecanja ekonomske koristi ili namjernog zavaravanja javnosti i mogu naškoditi javnom interesu.

Malinformacije

činjenično točne informacije koje se koriste ili prikazuju na štetan ili zlonamjieran način.

Gdje se pojavljuju?

FOTOGRAFIJA

MEDIJSKI NASLOV

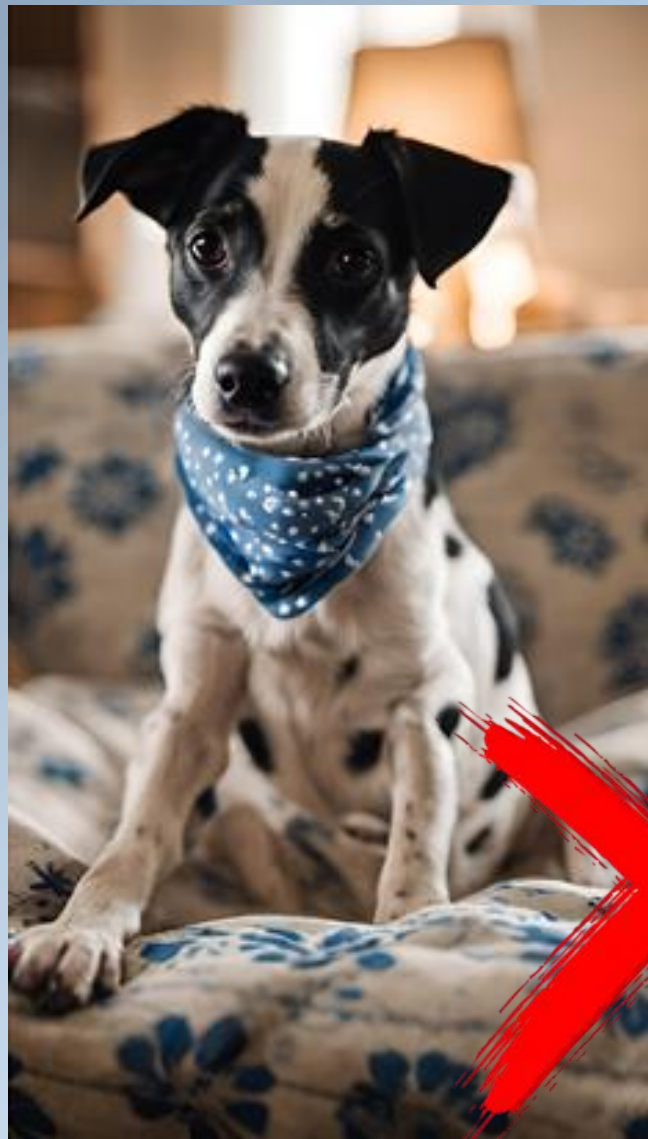
MEDIJSKI TEKST

VIDEOZAPIS

FOTOGRAFIJA

FOTOGRAFIJA

FOTOGRAFIJA

Fotografije nastale pomoću Photoshopa :)

Which Face Is Real?

<https://www.whichfaceisreal.com/index.php>

MEDIJSKI NASLOVI

STVARNI NASLOVI

„10 pitanja za djecu o navikama korištenja pametnih telefona“

"Slika o sebi: Kakvo je moje virtualno ja?"

"Kako biti u balansu u virtualnom i medijskom okruženju"

"Preporuka za učenike osmih razreda: kratki film o izboru srednje škole"

"Kviz: Jesi li pasivna ili aktivna na društvenim mrežama?"

"Zabavan priručnik o internetu za osnovnoškolce"

MAMILICE/KLIKOLOVKE

"Nećeš vjerovati što se dogodilo kad je isključio Wi-Fi na 24 sata!"

"Svi rade ovu grešku dok traže na Googleu... A ti?"

"5 stvari koje tvoj mozak voli više od spavanja!"

"Ova matematička zagonetka zbunila je i profesore – možeš li je riješiti?"

"Kad saznaš čime je Leonardo da Vinci pisao svoje bilješke, past ćeš sa stolice!"

"Istraživači su otkrili kako prevariti školski test... (zakonito!)"

"Zašto su Rimljani nosili suknje? Odgovor će te iznenaditi!"

"Učitelj je pitao jedno pitanje, a odgovor učenika mu je promijenio život!"

"Ovaj trik ti pomaže da zapamtiš sve za test u 5 minuta!"

Što se STVARNO krije iza ovog naslova?

ZADATAK:

Analizirajte klikolovke (clickbait naslove).

Napišite što mislite da se krije iza njih.

Što se STVARNO krije iza ovog naslova?

***Igrao je igrice cijelu noć – ono što se dogodilo
ujutro,
šokirat će te!***

📌 Sažetak:

Dječak je igrao do 3 ujutro, zaspao na satu i zaboravio da ima ispit. Dvojka. Nema ništa 'šokantno', osim što je bio umoran. 😊

💬 Rasprava:

- Je li naslov prenapuhan?

Što se STVARNO krije iza ovog naslova?

Djevojčica izbrisala Instagram i svi je zaboravili!

📌 Sažetak:

Djevojčica je odlučila uzeti pauzu s društvenih mreža. Bila joj je malo dosadno na početku, ali je imala više vremena za prijatelje uživo.

💬 Rasprava:

- Što si prvo pomislio/la – je li naslov realan?
- Jesi li ikad osjetio/la pritisak zbog društvenih mreža?

Što se STVARNO krije iza ovog naslova?

Prestani jesti ovu hranu odmah – učitelji je MRZE!

Sažetak:

Radi se o grickalicama koje učenici jedu na satu i ostavljaju mrvice posvuda. Nema ništa opasno – samo neuredno. 😊

Rasprava:

- Koliko je naslov pretjeran?
- Zašto bi netko pisao ovako dramatično?

STVORITE SVOJE MAMILICE

- ★ predstavljate uredništvo jednog medija
- ★ osmislite 3 naslova koji će privući pažnju i klikove
- ★ tema je KORIŠTENJE MOBITELA U ŠKOLI

SMART test provjere informacija

SMART provjera izvora

Ova metoda je posebno dobra za provjeru vijesti iz novina ili interneta. Pomaže ti da otkriješ je li vijest točna i pouzdana. Ova metoda traži da odgovoriš na važna pitanja o izvoru.

S – Izvor (Source)

Tko ili što je izvor informacije?
(Gdje si pronašao/la vijest? Tko ju je objavio?)

M – Motiv (Motive)

Zašto to govore ili pišu?
(Što žele postići ovom vijesti? Da nas informiraju, uvjere, zabave...?)

A – Autoritet (Authority)

Tko je napisao vijest?
(Je li novinar poznat? Je li stručnjak? Ili to piše netko nepoznat?)

R – Provjera (Review)

Ima li nešto što ti djeluje čudno ili netočno?
(Postoje li pretjerivanja, nelogične stvari, previše velikih riječi ili čudne tvrdnje?)

T – Usporedba (Two-Source Test)

Što kaže drugi izvor?
(Možeš li pronaći istu vijest i negdje drugdje? Jesu li informacije iste ili različite?)

MEDIJSKI TEKST - PROVJERA ISTINITOSTI

Dobili ste naslov medijskog teksta. Što mislite - je li istinit ili ne?

U tražilicu unesite njegov naslov i pomoću SMART testa provjere informacija, provjerite njegovu istinitost.

MEDIJSKI TEKST - PROVJERA ISTINITOSTI

Ipak se ocjenjuju nacionalni ispiti, osmašima uvjet za srednju:
Sve zatajili da bi ocjena bila što poštenija?

Ukradeni medaljoni stari 5000 godina

Vidite onu strminu? Tu je lavina zatrpala Hrvata, digli
smo dva helikoptera i 40 ljudi. Kostelić?

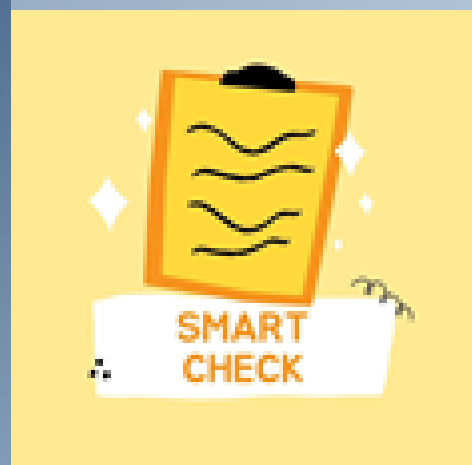
MEDIJSKI TEKST

Nacionalni ispiti

Ivica Kostelić

Krađa nakita Vinkovci

SMART test provjere informacija

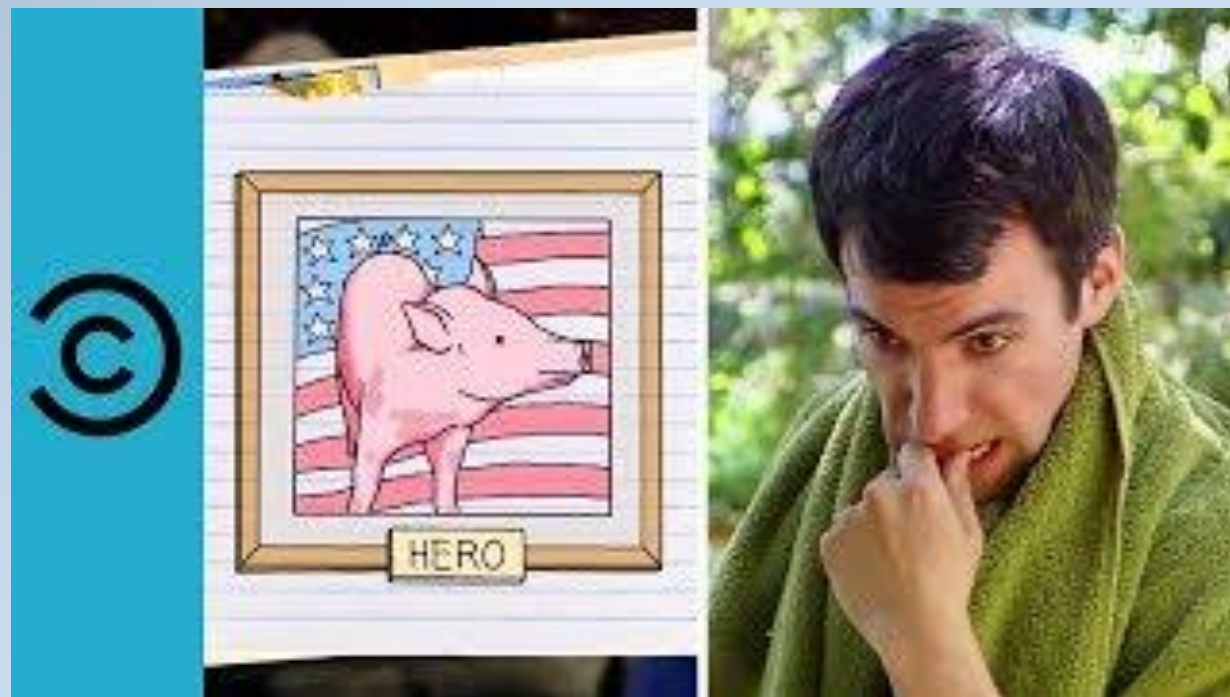

S – Izvor (Source)	M – Motiv (Motive)	A – Autoritet (Authority)	R – Provjera (Review)	T – Usporedba (Two-Source Test)
<p>Tko ili što je izvor informacije?</p> <p>Gdje si pronašao/la vijest?</p> <p>Tko ju je objavio?</p>	<p>Zašto to govore ili pišu?</p> <p>Što žele postići ovom vijesti?</p> <p>Da nas informiraju, uvjere, zabave...?</p>	<p>Tko je napisao vijest?</p> <p>Je li novinar poznat?</p> <p>Je li stručnjak? Ili to piše netko nepoznat?</p>	<p>Ima li nešto što ti djeluje čudno ili netočno?</p> <p>Postoje li pretjerivanja, nelogične stvari, previše velikih riječi ili čudne tvrdnje?</p>	<p>Što kaže drugi izvor?</p> <p>Možeš li pronaći istu vijest i negdje drugdje?</p> <p>Jesu li informacije iste ili različite?</p>

VIDEOZAPIS

VIDEOZAPIS

<https://www.medijskapismenost.hr/odigrajte-kviz-i-provjerite-svoju-medijsku-pismenost/>

FACT-CHECKING SITES

- <https://tineye.com/>
- <https://ifcncodeofprinciples.poynter.org/>
- <https://faktograf.hr>
- <https://snopes.org/>
- <https://www.politifact.com/>